

G. Tudi tebi in tvojim. Mi boš povedal v nedeljo, kaj se ti bo nicoj sanjalo. Z Bogam! —o—

Kmetijske skušnje.

Iz Štajerskiga.

(Mravljinca pregnati) je prvo sredstvo to: mravljiša o spomladi vse pregledati in do čistiga zatreti; če se jih ravno kaj maliga potem prikaže, je pa dobro eno ali drugo sredstvo, ktero nam je bilo v „Novicah“ oznanjeno. Vidil sim nekiga človeka, ki je mlado drevó zraven plota streseval, de bi mravljinca doli spravil, pa je bilo vse zastonj, kér je na drugi strani plota, ne štiri seznje proč, mravljiše bilo. Če ne bomo mravljinco v kopicah (mravljiših) zatirali, jih ne bomo nikakor čisto pregnali; če bomo pa vsak zarod zatérli, gotovo se jih bomo znebili.

Novice so pretečeno leto zmiraj kaj od gosenc govorile in svetovale, kakó jih imamo zatirati in pokončati; vstrašile so se in šle so rakam žvižgat; znabiti de smo tudi mravljinca takó zapéli, in de jih bodo kmetovavci na škodljivost mravljinco opomnjeni, na eno ali drugo vižo bolj preganjati začéli, in se jih po tem takim znebili.

(Škodljivost podleska ali golobnjaka, ušivca, Herbstzeitlose — na senožehtih). Pogostama se sliši zdej v enim zdej v drugim kraju, de živini kaj napade in de boleha. Kmetovavci pa ne premislijo, kakšno klajo imajo, in de je večkrat veliko škodljivih zeliš med njo namešanih. Grozno veliko se najde podleska, po travnikih, kteriga nekaj iz nevednosti, nekaj pa iz zanikernosti pustijo rasti. To zeliše o jeseni cvetje naredí, in če tedej o jeseni te cvetlice potergamo, prihodno spomlad semena doneslo ne bo, ter bo vsahnilo. Zatorej bi bilo koristno, ko bi vsak kmetovavec, ki ima z tem zelišam travnike ognušene, precej to jesen te cvetlice iz svojih travnikov spravil, de se njegovi živini kaka nesreča ne primeri. Le žalostno je, de nekteri ljudje dobrim opominam poprej ne verjamejo, predenj jim lastna škoda oči ne odprè. Taka se je tudi pretečeno spomlad perpetila: Neki bedak gré naberat tega zeliša za svojo kravo, kér je bilo veliko pomanjkanja klaje, in kér to zeliše hitreji raste od drugih; ga, naterga in domú nese. Lačna krava ga pojé, tode ne dolgo potem, jo je začelo viti takó, de bi jo bilo hudó grizenje umorilo, ko bi ji ne bili hitro na pomoč prišli. — Obljubim, de ga ne bo več mikalo tega zeliša poberati. — Ljubi kmetovavci! trebjenje podleska iz travnikov vam čisto nič potroškov naredilo ne bo, sej otroci pri šestih letih lahko to delo opravijo, ki toliko prazniga postopanja storijo. Otrokam pa se mora oestro prepovedati, de se njegoviga zernja ne pritaknejo. Če to delo skozi tri leta vsako jesen na tanjko opravljate, bodo vaši travniki od škodljiviga zeliša očisteni.

(Ni treba ne soli, ne dlake kravam dajati), če se tèle zadnji teden, predenj ga mesarju damo, v drugi hlev blizo krave dene, de se tele in krava tega pervadi; le samó takrat nej se spuští h kravi, kader je čas sesati. — Kakó gerdó je in ostudno, če mesar pride z pesam v hlev do krave po tele; pes začne lajati, tèle se dère, krava vidi in sliši vse to, začne mukati noč in dan, žaluje celi teden in večkrat od žalosti še zbolí. J. Zepič.

Glas iz Štajerskega.

Mi Slovenci posebno v Marburžkem okráju na

Štajerskem imamo slabo letino: nesrečne ujime so sternini in vinski tèrti hudo zadévale. Zerno, kar ga je toča še pustila, je vse puhlo; tude dosta in dobrega vina se ne smémo nadjati, kér je večidél vreme zoperno — noči hladne, bi rekel mèrzle. Ali pak sádja, bodi ga Bog zahvaljen! je na mestih in v varnih dolih obilo. Veséli pak vendar hodimo železne ceste gledat, kakó od Marburga na ravnost proti Celju hitijo pród voziti, dobove klade in železne žlebove polágati in votlinjake v hribovem drobu dolbsti — kér se zaupljivo zanášamo, da bo nam ona — železna cesta — nekeda ujimske pogréske ednega kraja z obilnostjo iz drugih krajev popravljala. Bog daj! da bi hlapón ze skoro na Slovensko prisopihal! da bi se berž v ljubo Ljubljano vozili.

Cafov.

Persega.

Ni dolgo, kar sta se dva kmeta toževala za 50 goldinarjev. Posodil je bil Juri svojimu sosedu Boštjánu 50 goldinarjev, kér ga je lepó prosil. Te denarje je bil Boštján več časa dolžan, in jih ni proti Jurji nikoli v misel vzel. Jurju se to čudno zdi, gré eniga dne k njemu in mu práv prijazno takó govori: Ljubi moj Boštján, kdaj mi boš že vèrnil tistih 50 goldinarjev? Kolikokrat hočeš, odgovorí Boštján, de ti bom vračeval? Kdaj sim ti že dal, kar sim ti bil dolžan. Takó on vès dolg vtají. Juri gré h pravici, Boštjana toži, in prosi sodnika, de bi mu pravico storil. Sodnik ukaže poklicati Boštjana in mu z ostriimi besedami reče: Zakaj ne plačaš, kar si dolžan? Boštján odgovorí. Že zdavnej sim ta dolg plačal, nič nisim dolžan več. Sodnik ga vpraša, kdaj si mu vèrnil, kje si mu denarje dal, in ktere sorte so bili? Boštján ni vedil, na vse te vprašanja drugiga odgovoriti, kakor, de je že pozabil, več se ne vé spomniti, kér je že zdavnej vèrnil. Juri pa sodniku pravi: Verjemite meni, Boštján laže, nikoli mi ni ne krajcarja vèrnil, in tudi nikoli nič obresti (čimža) dal. Ogoljufati me hoče, kakor je že z večimi naredil. Sodnik zdaj ne vé razsoditi, ne vé, kterimu bi verjél, vender se mu je močno zazdevalo, de Boštján laže in dolg tají. Zdaj sodnik Boštjana bistro pogleda in mu terdo reče: Si li res plačal dolg, si res vèrnil Jurju 50 goldinarjev? Boštján mu odgovorí: Res sim vèrnil in gotovo plačal do zadnjiga vinarja. Sodnik ga popraša: Si pripravljen na te beséde priseči? Boštján: kader hočejo, gospod žlahten; če je treba precej zdaj. Sodnik pravi, práv je, in hitro ukaže prinesiti na mizo dve prižgani sveči, in britko martro v sredo postavi in takó govori: Poslušaj zdaj Boštján! persegel boš, tode preden persežeš, moraš slišati, kaj ima persega v sebi, in kakšno persego boš storil. Glej Boštján, kader boš persegal, boš samiga Boga za pričó poklical, de resnico govoriš, de si res plačal vès dolg svojimu sosedu Jurju. Če pa resnice ne govoriš in nisi dolga plačal, hočeš le takó z goljufijo svojiga soseda v škodo prapraviti, se Bogu priporočiš, de naj te po vsi ojestrosti štrafa. Vsa tvoja živina naj ti pocerka. Tvoja hiša in vse, kar je v nji, naj ti zgorí. Tvoja žena in tvoji otroci naj ti vsi hitro pomerjejo. Nogé in roké naj se ti posušijo, de se veliko let ne boš mogel iz postlje premakniti. Vse oserčje naj ti sognije, de v velikih bolečinah nesrečen konec vzameš i. t. d. Si pripravljen to

persego storiti? — Per teh besedah se Boštján na vsih udih začne tresti, in solze se mu po licah vderejo.

Z objokanimi očmi reče zdaj Boštján: Gospod žlahten! lepó jih prosim, naj mi ne zamerijo, ne bom persegel ne. Vpričo tukaj spoznam, de sim Jurju še vsih 50 goldinarjev dolžán, ktere pa mu hočem gotovo še danes poverniti, in mu vso škodo poplačati. Saj za nobeno ceno bi take strašne persege ne storil. Po pravici povém, nikoli nisim mislil dolga tajiti, pa drugi zapeljivci so me zmotili in mi svetovali dolg tajiti, če tudi na persego pride; rekli so: koga pa je taka persega, ki se v pisarnici stori? — Zdej pa sim občutil vse nasledke krive prisege; nikdar ne bom več takih pohujšljivcov poslušal, ki ne premislijo, de take, ki po krivim prisegajo, sreča zapusti in jih Božja kazen čaka.

Ko bi se vsaka persega takó mogla storiti, kakor jo je sodnik od Boštjána tirjal, bi se gotovo marsiktera kriva persega odvernila!

Višnjagorski.

Slovenskim pevoljubam.

(Nadalje.)

Lahko bi še več izgledov povedal za spričanje, de naš možki spol ne prepeva; ali to spričati ni ravno moja námera; ampak samo opomniti, kakó bi mogoče bilo, sčasoma njega za petje pridobiti. — Krivico bi našim možkim delal, ko bi terdil, de oni gerla za petje nimajo, ali de so vsakimu veselju odmerli. Kerhko ukanje kaže, de je njih gerlo gladko, ravno tisto ukanje je pa tudi očitane njih veselja.

De oni tedaj ne prepevajo *) se mora neki krivi sramežljivosti pripisati, ktera se je iz ravno take krive misli zlegla; de se možkim ne spodobi, de bi prepevali. Njih krive sramežljivosti bi kmalo kraj bilo, ko bi jih kdo k petju spodbadal. Kér pa tega nihče ne stori; kér slišijo, de se le žensko petje hvali; de se le dekletam priporoča, de bi ob nedeljah ali praznikih v cerkvah prepevale; kér véjo, de se za možko petje nihče ne zmeni, si tudi ne upajo oglasiti se, ako niso z vinam preobloženi. De jim takrat gerlo práv služiti nemore, se samo po sebi razumi.

Ali pa žensko petje pred možkim res kakšno prednost ima, mislim, de je težko razsoditi. Po mojim je žensko samopetje ljubši od možkiga; petje možkiga zbora (Chor) lepši od ženskiga; nar veličastniši pa se glasijo v zboru možke in ženske gerla. To poslednje petje menim, de vsakimu nar bolj dopada. Ali bi tedaj ne zaslužilo možko petje tolike pozornosti, kakor žensko? Na štajarskim učijo nekteri učitelji v slovenski nedeljski šoli dekleta peti; ali bi se ne splačalo, de bi ravno tega tudi mladenče učili? De bi se pa ti: rajši petja poprijeli, bi večkratna pohvala možkiga petja, ob svojim času tudi spoznanje s posebnimi darmí, veliko pripomoglo. — Koliko bi pobožnost po takih pevcih ob nedeljah in praznikih pri božji službi pridobila! Koliko bi učitelji, ki so večidel organisti, po tem sami sebi pomogli, kér bi svoje gerlo z veliko drugími nadomestili! Koliko

*) Prepevanje našiga možkiga spola, ako ga je kje slišati, se mora med iznimke šteti. Pisatelj.

bi pa tudi mi pri raznih priložnostih pridobili, kadar bi namesto divjiga ukanja priložnosti primernih pesem slišali peti!

(Konec sledi.)

Pregled slavijanskiga knjiženstva.

Gosp. Dr. J. P. Jordan, nevtrudljivi vrednik mnogohvaljeniga nemškiga časopisa za slavijanske reči (Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft. Leipzig) so ob začetku tega leta obljubili, de bojo posamezni zvezki imenovaniga časopisa letas poredama na svitlo hodili — in kar so obljubili, v resnici tudi spolnujejo. Eden zvezek za drugim po redu na svitlo izhaja, in vsak prinese tolikanj lepih in zanimivih reči, de ga komej nasproti pričakujemo. V 5. zvezku smo brali so-stavek naših Novic: „Svetovanje, po katerim bi se zamoglo več ljudskih ali malih šol po deželi napraviti, z posebnim oziram na krajnsko in bližno primorsko deželo“ v nemški jezik prestavljen.

Dr. B.

Žalostna prigodba.

(Neka revna gospodinja,) ktera je več otročičev imela, ni imela per hiši več ko eno samo kokoš, tode boljši bi bilo, ko bi še te ne bilo. Kokoš začne kokati in sedeti, gospodinja ji podloži šestnajst jajc, is kterih je petnajst pišek izvalila. Malih pišek, ktere so brihtno okoli kokle tekale, in se pod njene peruti skrivale, so bili otroci clo veseli, in jih grozno radi imeli. Nar manjši fantik per dveh letih, eniga dne teče za eno piško, jo vjame in lepó v roko stisne. Piška cvili, kokla se zaletí v fantiča, mu skoči v glavo in ga kavsne z vso močjo z ojstrim kljunam v levo okó, ktero je precej izteklo, in fantik je na enim očesu slep.

Oznanilo.

Vsi tisti, ki so kej zeliš z slovenskimi imeni nabrali ali jih še nabirajo, so prošeni, svojo nabéro do konca tega leta nam poslati, de bo potem gosp. A. Fleišmann v stanu, celi slovenski spisec na svitlo dati. Kér bopah popolni razumljivosti tega dela, nemški natis „Flore“, ki jo je gosp. Fleišmann letas na svitlo dal, práv dobro služil; nej se z njim vsi tisti preskerbijo, kterim je natanjčna zelišarska vednost bolj pri sercu. Nekej malo je teh bukvic še v bukvarnici žlaht. gosp. Kleinmajerja in gosp. Lerharja v Ljubljani po 40 krajc. na prodaj.

Vganjka za letašnje jesen.

Kdaj so drobne hruške nar boljši?

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	13. Kimovca.		9. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	36	1	40
1 » » banaške...	1	50	1	55
1 » Turšice.....	1	10	1	12
1 » Soršice.....	—	—	1	20
1 » Rēži.....	1	11	1	14
1 » Ječmena.....	—	—	—	—
1 » Prosa.....	1	2	1	5
1 » Ajde.....	1	—	1	3
1 » Ovsa.....	—	45	—	42

Opomba. Nekteri pravijo, de v Novicah oznanjeni žitni kup ni vselej resničen; tém moramo odgovoriti: cena, ki jo tukej oznanujemo, je srednji kup, kér nam prostora manjka, vsih kupov od slabih, srednjih in nar lepših sort v Novicah oznanovati. Vsi kupci žita po tem takim sami vedó, de se na vsakim tergu lepši sorta po nekoliko višji, slabši pa po nekoliko nižji ceni od tukej oznanjene, prodája. — Nekteri se tudi čudijo, de je včasih Banaška pšenica ali rēž v Krajnju bolji kup, kakor v Ljubljani: tó od tod pride, de je včasih v Krajn le bolj srednje sorte perpeljejo, ktera se po tem takim tudi po nižji ceni prodaja kakor Ljubljanska lepši sorta.